

PM 1 – Tillfällig övernattnig

Avser Nyttjande av skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande för tillfällig övernattnig	Gäller fr.o.m. 2021-06-15
--	------------------------------

Inledning

Följande dokument redovisar räddningstjänstens syn på innehåll och omfattning av skäligen brandskyddsåtgärder på skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande där tillfällig övernattnig förekommer. Dokumentet är i huvudsak baserat på Lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt Boverkets byggregler. Notera att andra myndigheter, försäkringsbolag och fastighetsägare kan ställa krav som skiljer sig från vad räddningstjänsten förespråkar.

Skolor och lokaler som frekvent används för övernattnig kan komma att ha högre krav än detta PM.

Bakgrund

Vid tillfällig övernattnig på skolor, fritidsgårdar, föreningslokaler eller liknande används dessa byggnader på ett sätt som brandskyddet inte är designat för. Brandskyddet är oftast designat för den normala verksamheten (undervisning, fritidsverksamhet etc.). För att lokalerna ska kunna användas för övernattnig behöver det befintliga brandskyddet gås igenom och eventuellt anpassas.

Ansvaret för att tillfällig övernattnig kan ske under säkra förhållanden är delat mellan fastighetsägaren och den verksamhet som anordnar övernattnigen. Fastighetsägaren ska normalt se till att lokalernas fasta brandskydd i förväg är anpassat för tillfällig övernattnig. Den som anordnar övernattnigen har helhetsansvaret för brandskyddet och den allmänna ordningen under övernattnigen.

Tillvägagångssätt

Inför en tillfällig övernattnig behöver du som fastighetsägare eller nyttjare ta reda på om lokalerna är godkända för att kunna användas för övernattnig. Till din hjälp finns en checklista med kriterier som ska vara uppfyllda. Är du ändå osäker om lokalerna uppfyller kraven, kontakta räddningstjänsten. Om lokalerna uppfyller kraven är nästa steg att du fyller i en anmälningsblankett om tillfällig övernattnig till räddningstjänsten, senast fem dagar innan övernattnigstillfället.

Anmälan för övernattnig fylls i på <http://serf.se/skola-och-foreningsliv/overnattnig/>.

STEG 1

Kontrollera
att lokalerna
uppfyller
kraven

STEG 2

Rätta till
eventuella
brister

STEG 3

Gör en anmälan
till
räddningstjänsten

Klart för
tillfällig
övernattnig!

Checklista för tillfällig övernattnig

Läs grundkrav samt eventuella tilläggskrav.

Kontroll utförd av:	Datum för kontroll:
---------------------	---------------------

Grundkrav – gäller samtliga		OK	Brist
1	<p>Det finns tydlig information till de övernattande om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ansvarsförhållanden - ordningsregler - instruktion i händelse av brand <p>Ordningsregler och instruktion i händelse av brand finns längst bak i detta dokument.</p>	☐	☐
2	<p>Antal personer som kan förläggas är beroende av golvytan och utrymningsvägarnas bredd.</p> <p>Ett lämpligt riktvärde är 3-4 m² per person. I större lokaler bör det finnas minst 1 meter breda gångstråk som delar upp de sovande i grupper om max 20 personer i mittgången, se figur nedan som exempel:</p>		

<p>3</p>	<p>Varje övernattningsrum har tillgång till två av varandra oberoende utrymningsvägar.</p> <p>En av utrymningsvägarna får vara ett fönster om detta är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Öppningsbart utan nyckel eller annat redskap - Minst 50 cm brett och 60 cm högt i öppet läge - Summan av bredd och höjd på öppnat fönster är minst 1,5 m - Placerat med nederkanten högst 1,2 m ovan golv och 2,0 m ovan mark - Fritt från inredning, föremål etc. som kan blockera - Övernattning för maximalt 30 personer i byggnaden - Inga barnspärrar finns på fönstret 	☐	☐
<p>4</p>	<p>Utrymningsvägar är minst 0,9 meter breda. Vid övernattning för fler än 150 personer krävs minst 1,2 meter breda utrymningsvägar.</p> <p>Inget brännbart material förvaras i utrymningsvägar.</p> <p>Dörrar i utrymningsvägar är öppningsbara inifrån utan nyckel eller annat redskap (även nattetid).</p> <p>Gångavstånd från sovplats till utrymningsväg är högst 30 meter. Om verksamheten har heltäckande sprinklersystem får avståndet vara högst 45 meter.</p>	☐	☐
<p>5</p>	<p>Utrymningsvägarna är försedda med genomlysta/belysta utrymningsskyltar. Skyltarna är försedda med 60 minuters nödljusfunktion. Skyltarna behöver inte vara genomlysta/belysta ovanför fönster för utrymning.</p> 	☐	☐
<p>6</p>	<p>Utrymningsplaner finns inom eller i anslutning till övernattningsrummen. Planerna får vara egenritade så länge de är tydliga.</p> 	☐	☐

<p>7</p>	<p>Utrymningsvägar, såsom korridorer och trapphus, utgör egna brandceller.</p> <p>En brandcellsgräns ska stå emot en brand en viss tid, och fördröja spridning av brand och rök mellan rummen. Hur en byggnad är brandcellsindelad beror på vilken verksamhet som bedrivs, ålder på byggnaden m.m.</p> <p>Det kan vara svårt att bedöma om t.ex. en vägg eller en dörr uppfyller kraven för en brandcellsgräns. Om följande kriterier uppfylls anses avskiljningen vara tillräcklig för tillfällig övernattningsrum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Väggar och bjälklag är i betong eller har dubbla gipsskivor - Inga otätheter/håligheter finns i väggar och bjälklag - Dörrar hålls stängda med dörrstängare eller står uppställda på magnet kopplade till rökdetektor - Tätningslist finns så att dörren är tät mot dörrkarmen - Dörrar är märkta med A, B, E eller EI följt av siffran 30 eller 60 	☐	☐
<p>8</p>	<p>Automatlarm eller seriekopplade brandvarnare enligt SS-EN 14604 finns i övernattningsrum och utrymningsvägar. Om övernattningsrum sker återkommande bör brandvarnarna vara nätanslutna.</p> <p>Larmet uppfattas tydligt i alla delar av byggnaden som används till övernattningsrum. Varje brandvarnare får ha en täckningsyta på högst 60 m².</p> <p>Uthyraren ansvarar för att en funktionskontroll av samtliga brandvarnare ska utföras och dokumenteras inför varje övernattningsrumstillfälle.</p>	☐	☐
<p>9</p>	<p>Släckutrustning finns tillgänglig och väl markerad på högst 25 meters gångavstånd. Släckutrustningen kan utgöras av inomhusbrandpost eller handbrandsläckare. Släckutrustning ska finnas på varje våningsplan.</p>	☐	☐

Tilläggskrav – Vid övernattnig för fler än 30 personer i byggnaden		OK	Brist
10	<p>Fönster tillgodoräknas inte för utrymning.</p> <p>Dörrar i utrymningsvägar är utåtgående.</p>	☐	☐
11	<p>Brandlarm finns med detektorer i övernattningsrum, korridorer och utrymningsvägar (ersätter punkt 8).</p> <p>Larmet ska aktiveras automatiskt med rökdetektorer och får inte ha larmlagringsfunktion.</p> <p>Utrymningslarmet uppfattas tydligt i alla delar av byggnaden som används till övernattnig. Ljudnivån ska vara minst 75 dB(A) vid alla sovande personers huvudkudde.</p> <p>Larmanläggningen skickar felsignaler vid felfunktion som uppfattas av personal i byggnaden.</p> <p>Larmanläggningens funktion bör kontrolleras kvartalsvis enligt tillverkarens anvisningar och vid behov genomgå besiktning och underhåll av anläggningarna.</p> <p>Om verksamhet endast bedrivs i markplanet där det finns direkta utgångar till det fria från varje övernattningsrum kan brandlarmet utgöras av brandvarnare enligt punkt 8.</p>	☐	☐

Ytterligare tilläggskrav – Vid övernattnig för över 50 personer i byggnaden		OK	Brist
12	Låsvred får inte finnas på dörrar för utrymning. Öppning ska ske med endast ett tryck, t.ex. ett utrymningsbeslag SS-EN 179 eller panikregel SS-EN 1125.	☐	☐
13	<p>Byggnaden har ett heltäckande automatiskt brand- och utrymningslarm (ersätter punkt 8 och 11).</p> <p>Larmet är vidarekopplat till bemannad plats t.ex. räddningstjänsten.</p> <p>Larmet kan aktiveras:</p> <ul style="list-style-type: none"> - automatiskt med rökdetektorer och - manuellt med tryckknappar på varje våningsplan <p>Och får inte ha larmlagringsfunktion</p> <p>Utrymningslarmet uppfattas tydligt i alla delar av byggnaden som används till övernattnig.</p> <p>Larmanläggningen skickar felsignaler vid felfunktion till bemannad plats.</p> <p>Kontroll och underhåll av larmanläggningen bör genomföras enligt SBF 110, dvs. månadsprov, kvartalsprov, underhåll och revisionsbesiktning.</p>	☐	☐

Ytterligare tilläggskrav – Vid övernattnig för över 150 personer i byggnaden		OK	Brist
14	<p>Byggnadens/lokalens utrymningsvägar är försedda med nödbelysning.</p> <p>1 lux i gångstråk och 5 lux i trappor.</p>	☐	☐

Ordningsregler vid tillfällig övernattning

Följande ordningsregler ska följas och är en förutsättning för att kunna använda lokalerna för övernattning.

1. Förbud mot rökning ska råda i hela byggnaden.
2. Förbud mot användning av levande ljus ska råda i hela byggnaden.
3. Matlagning, kaffebrygging och liknande är förbjudet i hela byggnaden utom i avsedda lokaler som t.ex. kök, matsal och pentry.
4. Dörrar till korridorer och trapphus ska hållas stängda. Undantag är de dörrar som står öppna på magnethållare och har en automatisk stängningsfunktion via rökdetektorer.
5. Belysning i korridorer och trapphus (utrymningsvägar) ska hållas tänd under kvälls- och nattetid.
6. I lokaler med stora ytor, till exempel gymnastiksal, ska tydliga gångstråk till utrymningsvägarna finnas.
7. Brandfarlig vara får inte hanteras eller förvaras i övernattningsrum eller i utrymningsvägar. Lokaler där gasol är i bruk får inte användas för övernattning.
8. Uppställning av husvagnar, öppna containrar eller dylikt får inte ske närmare byggnaden än 6 meter. Uppställning får inte heller utgöra hinder för utryckningsfordon.
9. För lokalerna ska ansvarig person eller av denne delegerad ansvarig person ständigt finnas närvarande.
10. Ansvariga ska veta var släckutrustning och eventuella larmknappar sitter och ha god kännedom om rutinerna vid brand/utrymning.
11. Namnlista med kontaktuppgifter för samtliga övernattningsgäster bör upprättas och finnas tillgänglig.
12. En uttalad uppsamlingsplats ska utses för en utrymningsituation.
13. De övernattande ska delges relevant brandskydd- och säkerhetsinformation.
14. En utsedd person bör utföra en brandskydds rond före läggdags.

Instruktion i händelse av brand

Om brand utbryter agera enligt nedan:

- Rädda:** De som är i uppenbar fara
- Varna:** Övriga som hotas av branden
- Larma:** Ring **112**
Meddela kortfattat:
- Var det brinner
- Om det finns människor kvar i byggnaden
- Vem som ringer
- Möt räddningstjänsten och visa vägen
- Släck:** Branden om Du bedömer det möjligt